

ประโยค ป.ธ. ๔

แปล มคธเป็นไทย

สอบ วันที่

๒๕๖

๑. อิทํ อุกกกุฏฐวเสน วุตถํ ฯ ยสุมา ปน รุปียสิกฺขาปทวณฺณนาทิสฺส เทสนาสุทฺธิ นาม
 ปาฐิกโมกขสํวารสีลํ ตณฺหิ เทสนาย สุชฺฌนโต เทสนาสุทฺธิตี วุจฺจตีติ วุตถํ สุชฺฌติ เอตาયાติ
 สุทฺธิ ยถาธมฺมํ เทสนาว สุทฺธิ เทสนาสุทฺธิ ฯ วุฏฺฐานสฺสาปิ เจตถ เทสนาย เอว สงฺคโห
 ทวฺสุทฺโปกุ ๑ มฺลุปตฺตีเน ปน อภิกฺขุตาปฏินฺณวาเสน เทสชาติ ตวฺภูทีกายํ วิสุทฺธิมคฺคภูทีกายนฺจ
 เอตถ เทสนาคทณฺเณ วุฏฺฐานมฺปิ จินฺนมฺมูลานํ อภิกฺขุตาปฏินฺญาปิ สงฺคหิตา ๑ จินฺนมฺมูลานมฺปิ
 ติ ปาราชิกาปตฺติวุฏฺฐापเนน เหนฺลฺลา ปรริกฺขิตํ ภิกฺขุสีลํ วิสุทฺธํ นาม โหติ เตन เตลํ
 มคฺคปฺปฏินฺณาปิ สมฺบชฺชตีติ นวฺภูทีกายํ ตลฺลมา อาปชฺชิตฺวา เทสชาตินา วุฏฺฐทโต สีลปิ สุขาวิทํ
 โหติ สฺฐมมตฺเตวรสฺส วิย สีลํ ๑

โส กิร จิตฺตคหปตี ติลสงฺคคฺลิกวาเทน ขุเสตฺวา สตถฺ สนฺตีกํ คนฺตฺวา สตถฺ โอวาทํ
 คเหตุวา ปจฺจาคนฺตฺวา จิตฺตคหปตีสฺส จกฺขุเปเถ อาปตฺตี เทเสตฺวา ตํ ขมาเปตฺวา ตตฺถเอว
 อมฺพาทฺตวราเม วิหรนฺโต กติปาเทเนว สห ปฏินฺนสมฺภิทาหิ อรหตฺตํ ปาปฺณิ ๑

ธมฺมปทสฺส พาลวคฺเคปิ สฺฐมมตฺเตรเวตฺถ อาคตํ ๑

[๑๕๙] อิทํ อุกกุฏฐวเสน วุตตํ ฯ ยสุมา ปน รูปียสิกาปทวณณนาทิสฺส เทสนาสฺสุทฺธิ นาม ปาฏิโมกขสังวรศีลํ ตณฺหิ เทสนาย สุชฺฌนโต เทสนาสฺสุทฺธิ วุจฺจตีติ วุตตํ สุชฺฌติ เอตายาติ สฺสุทฺธิ ยถาธมฺมํ เทสนาย สฺสุทฺธิ เทสนาสฺสุทฺธิ ฯ วุฏฺฐานสฺสาปิ เจตถ เทสนาย เอว สงฺคโห ทฏฺฐุโพ ๑ มุลาปตฺตินํ ปน อภิกฺขุตาปฏฺิณฺญาวเสน เทสนาติ **ตณฺหิกายํ วิสุทฺธิมคฺค-**
กฺกกายณฺจ เอตถ เทสนาคหณฺเน วุฏฺฐานมฺปิ ฉินฺนมุลาณํ อภิกฺขุตาปฏฺิณฺญาปิ สงฺคหิตา ฯ ฉินฺนมุลาณมฺปิ ทิ ปาราชิกาปตฺติวุฏฺฐาปเนน เทสฺสา ปริรกฺขิตํ ภิกฺขุศีลํ วิสุทฺธํ นาม โหติ เตน เตสํ มคฺคปฏฺิลาโมปิ สมปชฺชตีติ **นวกฺกิกายํ** ตสฺมา อาปชฺชิตฺวา เทสนาทินา วุฏฺฐุโหติ สีลํปิ สุขาวทํ โหติ สุทฺธมตฺเตรสฺส วิย สีลํ ฯ

โส กิร จิตฺตคหปตี ติลสงฺคฺคิกวาเพน ชุเสตฺวา สตถฺย สนฺตํ

[๑๕๙] คำนี้ข้าพเจ้ากล่าวไว้ ด้วยสามารถปาฏิโมกขสังวรศีล อย่างอุกฤษฏ์ ฯ ก็ในอรรถกถาทั้งหลาย มีอรรถกถารูปียสิกาปทเป็นต้น ท่านกล่าวว่า "ปาฏิโมกขสังวรศีล ชื่อว่าเทสนาสฺสุทฺธิ ฯ จริงอยู่ ปาฏิโมกขสังวรศีลนั้น ท่านเรียกว่า 'เทสนาสฺสุทฺธิ' เพราะบริสุทฺธิ ได้ด้วยการแสดง," **ในฎีการูปียสิกาปทเป็นต้นนั้น และในฎีกาปกรณ์วิเสสวิสุทฺธิมรรค** ท่านกล่าวว่า "ศีลย่อมบริสุทฺธิได้ด้วยคุณชาตนั้น เหตุนั้น คุณชาตนั้น ชื่อว่าเครื่องบริสุทฺธิ คุณชาตเครื่องบริสุทฺธิคือการแสดงตามธรรม ชื่อว่าเทสนาสฺสุทฺธิ ฯ และพึงเห็นการสงเคราะห์ แม้วุฏฺฐานวธิ (การอยู่กรรม) ด้วยเทศนาวธิ (การแสดง) โดยแท้ ในคำว่า เทสนาสฺสุทฺธิ นี้ ฯ ส่วนการแสดงอาบัติอันเป็นมูล ท่านสงเคราะห์ด้วยสามารถปฏิญญาว่าไม่เป็นภิกษุ" **ในฎีกาใหม่** ท่านกล่าวว่า "การอยู่กรรมก็ดี การปฏิญญาว่าไม่เป็นภิกษุ ของภิกษุผู้มีมูลอันขาดแล้วก็ดี ท่านสงเคราะห์เข้าด้วยเทศนาศัพท์ ในคำว่า 'เทสนาสฺสุทฺธิ' นี้ ฯ ด้วยว่า ศีลของภิกษุแม้อัน ภิกษุผู้มีมูลขาดแล้ว กำหนดรักษาอย่างต่ำด้วยการให้ออกจากอาบัติปาราชิก ย่อมชื่อว่าบริสุทฺธิ ได้, แม้การได้มรรค ย่อมสำเร็จแก่ภิกษุเหล่านั้น ด้วยศีลอันบริสุทฺธินั้น" ฯ เพราะฉะนั้น แม้ศีลของภิกษุผู้ต้อง (อาบัติ) แล้วออกด้วยเทศนาวธิเป็นต้น ย่อมนำสุขมาให้ ดุจศีลของ พระสุธรรมเถระ ฯ

ดังได้สดับมา พระสุธรรมเถระนั้น ดำท่านจิตตคหปตีด้วยวาพะว่าขนมแดงง แล้วไปสำนักของพระศาสดา

คนุตวา สตุฏ โอวาหํ คเหตุวา ปจจาคนุตวา จิตตคหปติสฺส จกฺขุเปถ อापตฺตี เทเสตุวา ตํ
ขมาเปตุวา ตตฺเถว อมฺพากฺกาธาเม วิหรนฺโต กติปาเทเนว สห ปฏิสัมภีทาหิ อรหตฺตํ ปาปุณฺนิ ฯ
ธมฺมปทสฺส พาลวคฺเคปี สุธมฺมตฺเถรวตฺถุ อาคตํ ฯ

รับโอวาทของพระศาสดาแล้ว กลับมาแสดงอาบัติในที่ต่อตาของท่านจิตตคฤหบดี ยังจิตต-
คฤหบดีนั้นให้อดโทษแล้ว เมื่ออยู่ในอัมพกาการาม ในกรุงมัจฉิกาสถณฺ์นั้นนั้นแล บรรลุพระ
อรหัตพร้อมด้วยปฏิสัมภีทา โดยไม่นานวันนัก ฯ

เรื่องพระสุธรรมเถระ มาแม่ในพาลวรรคธรรมบท ฯ